

ประชุมทางวิชาการ “ทันสถานการณ์ เพื่อการคมนาคมปลอดภัย”

วันที่ 12 กันยายน 2562

โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส ทลานหลวง กรุงเทพฯ

หัวข้อ

สถานการณ์ประเทศไทย หน้า 1
ประเด็นวิชาการ หน้า 2
การดำเนินงานระยะต่อไป หน้า 3

สถานการณ์ของประเทศ

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รายงาน GLOBAL STATUS ON ROAD SAFETY ค.ศ. 2018 ว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในปี พ.ศ. 2559 คิดเป็นอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน 32.7 คนต่อแสนประชากร ซึ่งสูงเป็นลำดับที่ 9 ของโลก และสูงที่สุดในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN) ทำให้ประเทศเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจหลายแสนล้านบาท โดยปัจจัยสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนมี 3 ปัจจัย ได้แก่ ความผิดพลาดของผู้ขับขี่ ความบกพร่องของยานพาหนะ และความบกพร่องของถนนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมูลเหตุหลักสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านผู้ขับขี่ โดยพฤติกรรมที่เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ อาทิ

1. **การใช้ความเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด** พบว่าในปี พ.ศ. 2560 มักจะฝ่าฝืนขับขึ้นทางหลวงแผ่นดินในพื้นที่เขตนอกเมืองด้วยความเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด 90 กม./ชม. ถึงร้อยละ 53 ในขณะที่ Motorway มีการใช้ความเร็วเกินกว่า 120 กม./ชม. ร้อยละ 4
2. **เมาแล้วขับ** พบว่า ประเทศไทยมีปัญหาอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับมีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน โดยสัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มแล้วขับในภาพรวมจากปี พ.ศ. 2548 จำนวนร้อยละ 45 และในปี พ.ศ. 2560 ลดลงเหลือร้อยละ 30

3. **ง่วงแล้วขับ** จากข้อมูลคดีอุบัติเหตุของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่า มีคดีอุบัติเหตุจราจรจากการหลับใน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 304 คดี ในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนเพิ่มขึ้นถึง 907 คดี

4. **การสวมหมวกนิรภัย** โดยการสำรวจของมูลนิธิไทยโรดส์ พบว่า ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน โดยในปี พ.ศ. 2553 มีอัตราการสวมหมวกนิรภัยในภาพรวม (รวมผู้ขับขี่และผู้โดยสาร) ร้อยละ 44 สำหรับปี พ.ศ. 2561 มีอัตราการสวมหมวกนิรภัยในภาพรวมทั้งประเทศ (รวมผู้ขับขี่และผู้โดยสาร) อยู่ที่ร้อยละ 45 หากจำแนกตามที่นั่ง พบว่า เฉพาะผู้ขับขี่มีอัตราการสวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 52 ส่วนผู้โดยสารมีอัตราการสวมหมวกนิรภัยเพียงร้อยละ 22

5. **การใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับขี่** ผลการสำรวจโดยมูลนิธิไทยโรดส์ ในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ร้อยละ 88 ของผู้ขับขี่เคยใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับรถ

นายสิวิธู เวตราสโก้
Programme Officer, WHO

ประเด็นวิชาการ

นายชัยวัฒน์ ทองคำคูณ ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานการประชุมวิชาการ “ทัศนสถานการณ์เพื่อการคมนาคมปลอดภัย” โดยมี ดร.สุเมธ องกิตติกุล สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ร่วมกับภาควิชาการ

ศ.ดร.พิชัย ธานีรณานนท์ ม.สงขลานครินทร์ ภายใต้หัวข้อ “นโยบายลดอุบัติเหตุทางถนนของไทย-ความเร็วและรถจักรยานยนต์” ซึ่งได้มุ่งเน้นความสำคัญของ “ระบบถนนปลอดภัย” หรือ “Safe System Approach”

รศ.ดร.พนกฤษณ คลังบุญครอง ม.ขอนแก่น ภายใต้หัวข้อ “สถานการณ์ความรุนแรงอุบัติเหตุทางถนนของไทย” โดยแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาของอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย โดยได้ยกกรณีศึกษาผลกระทบอุบัติเหตุจากการเพิ่มความเร็วจนในเมืองจังหวัดขอนแก่น

รศ.ดร.กัณวีร์ กนิษฐ์พงศ์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) ภายใต้หัวข้อ “การกำหนดความเร็วที่ปลอดภัย” ซึ่งได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการกำหนดความเร็วที่เหมาะสมกับการออกแบบเชิงวิศวกรรม เครื่องอำนวยความสะดวกความปลอดภัยตลอดจนสภาพถนน

ศ.ดร.เอกชัย สุมาลี ม.ฮ่องกงโพลิเทคนิค ภายใต้หัวข้อ “การควบคุมความเร็วโดยใช้เทคโนโลยี” โดยได้ยกตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุจากระบบ GPS ของกรมการขนส่งทางบก และนำเสนอแนวทาง 3E’s Approach ประกอบด้วย Engineering Enforcement และ Education

นพ.ธนะพงศ์ จินวงษ์ มุลินโยบายถนนปลอดภัยภายใต้หัวข้อ “การจัดการและบังคับใช้กฎหมายด้านความเร็ว”

โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคประชาชน จำนวนรวม 100 คน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ ดังนี้

อุบัติเหตุทางถนนเป็นภัยความมั่นคงของประเทศ มีผลกระทบในวงกว้างทั้ง ภาคสังคม เศรษฐกิจ และสภาพของประเทศไทย เป็นภัยความมั่นคงที่ไม่สามารถรอการแก้ปัญหาได้จะต้องจัดการทันที

แนวคิดการจัดการปัญหาความปลอดภัยทางถนน ต้องใช้ “Safe System Approach” และให้ความสำคัญกับ “รถจักรยานยนต์เป็นลำดับแรก” โดยจำเป็นต้องมีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จ ประสานกับหน่วยงานทั้ง 5 สาขาหลัก

จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีมาใช้ กับงานด้านวิศวกรรมจราจร และด้านการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เพิ่มสัดส่วนงบประมาณด้านความปลอดภัยทางถนน โดยทำความเข้าใจกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางถนนของประเทศ

ยกระดับคุณภาพถนนทั่วประเทศให้อยู่ในระดับมาตรฐาน 3 ดาว ตามมาตรฐานนานาชาติ International Road Assessment Programme : iRAP

ความก้าวหน้าของการแก้ปัญหาอุบัติเหตุทางถนน ของไทยมีความหน้าแล้วระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ถึงเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

“ในฐานะที่ได้คลุกคลีในแวดวงวิชาการด้านอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยมากกว่า 4 ปี ในการประชุมคราวนี้ ประเทศไทยมีทิศทางที่เปลี่ยนแปลงไป แต่เดิมนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องมีมุมมองที่มุ่งเน้นเฉพาะด้านการลงโทษผู้กระทำผิดซึ่งเป็นเหยื่อจากอุบัติเหตุทางถนน อาทิ ไม่สวมหมวกนิรภัยเมาแล้วขับ ไม่คาดเข็มขัด เป็นต้น สำหรับการประชุมนี้เน้นย้ำความสำคัญ ของ “Safe System Approach” หรือ “ระบบถนนปลอดภัย” ซึ่งมุ่งเน้นการแก้ปัญหาทุกภาคส่วนไปพร้อมกัน

โดยวิกฤติความปลอดภัยทางถนนของประเทศไทยนั้นชัดเจนว่า จะต้องเน้นไปที่การแก้ปัญหาเรื่องรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นผู้ประสบเหตุและเสียชีวิตหลักพบว่า มีจำนวนผู้ขับขี่จักรยานยนต์ถึง 8 ล้านคนที่ไม่มีใบขับขี่ หากประเทศไทยสามารถจัดการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้ขับขี่จักรยานยนต์ควบคู่ไปกับการพัฒนาเส้นทางเฉพาะสำหรับรถจักรยานยนต์ เพื่อแยกชนิดยานพาหนะออกจากกัน จะลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างมีนัยสำคัญ”

การดำเนินงานในระยะต่อไป

ประเด็นเรื่องหน่วยงานเจ้าภาพหลัก

กระทรวงคมนาคมอยู่ระหว่างจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อความปลอดภัยทางถนน เพื่อเป็นเจ้าภาพหลักในการอำนวยความสะดวกทางถนนและแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานแบบแท่ง (Silo) ในปัจจุบัน โดยเบื้องต้นใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ซึ่งจะจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อความปลอดภัยทางถนนขึ้นในเดือนตุลาคมปีนี้

แนวทางจัดการความปลอดภัยทางถนน

ใช้ “Safe System Approach” อย่างเป็นระบบทั้งด้าน ยานพาหนะปลอดภัย ถนนและสภาพแวดล้อมปลอดภัย พฤติกรรมปลอดภัย ความเร็ว ปลอดภัย และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยกำหนดแผนงานที่ชัดเจนแบ่งเป็น ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

โครงการนำร่อง (Pilot Project)

อาจกำหนดพื้นที่ที่มีความพร้อมเพื่อพัฒนาโครงการนำร่อง (Pilot Project) ในการจัดการปัญหา ความปลอดภัยทางถนนตามแนวทางของที่ประชุมนี้ โดยจะได้มีการประชุมร่วมกันอีกครั้งเพื่อติดตามผล และพิจารณาจัดทำรายละเอียดร่วมกันต่อไป

เปิดรับความเห็นและข้อเสนอแนะที่ www.otp.go.th

สำนักแผนความปลอดภัย
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
กระทรวงคมนาคม
35 ถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400
โทร. 02 215 1515 ต่อ 2022, 2024